

KÍNA ÚJ VEZETÉSE

PANAGIOTA KOUTOULAKOU (ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΟΥ)

Absztrakt

Kína új vezetősége a 18. Kommunista Pártkongresszuson alakult meg. Kínától elvárják, hogy megkeresse a helyét a nemzetközi rendben és a piacon. Az országtól elvárják, hogy egy felemelkedő hatalom legyen mind politikai, mind pénzügyi szinten, veszélyeztetve az Amerikai Egyesült Államokat. Kína miután belső ügyeit megreformálja foglalkozni fog a nemzetközi gazdasággal és a nyugati válsággal úgy, hogy előnyt szerezzen belőle saját hasznára.

Kulcsszavak: Kína, új vezetés, KKP, görög sajtó, nemzetközi sajtó.

*

Bevezetés

A cikkben a fókusz az új kínai vezetőségen lesz. November 12-én a Kínai Kommunista Párt megválasztotta új vezetőit, az élén Xi Jinpinggel. A tagok száma hétre csökkent, mint ahogy a szakértők várták: *A kínai Kommunista Párt megválasztotta Xi Jinpinget párttitkárként (...) Az újonnan megválasztott Kínai Kommunista Párt (KKP) vezetőségének a száma 9-ről 7-re csökkent, a New China ügynökség szerint.*¹ Az írás arra kísérel meg választ adni, hogy az új vezetőségtől milyen viselkedést várnak el és ez milyen hatással lesz a nemzetközi rendre. Még specifikusabban, a téma politikai és gazdasági szinten lesz elemezve.

A kínai vezetőség politikai szinten

A legtöbb görög folyóirat egyetérteni látszik abban, hogy Kína és a Nyugat között politikai különbségek vannak. Kína és az Egyesült Államok között a legmélyebb filozófiai a különbséget a következő frázissal lehetne összefoglalni: *Az amerikai kivételességnek egy misszionárius jellege van, azáltal, hogy Amerika úgy gondolja, hogy terjesztenie kell értékeit a világon.* Ezzel ellentétben *“ a kínai kivételesség a kultúrára vezet vissza: Kína sem téríteni nem akar, és igényt sem tart arra, hogy intézményeit alkalmazzák az egész világon.”*² Kína úgy tűnik, hogy nem osztja a nyugati gondolatokat a politikai berendezkedésről és a demokráciáról. Az új kínai vezetőség a saját demokráciáját fogja kidolgozni és elutasítja a nyugati modelleket, mivel hogy túl liberálisak és inkább rombolóak, mint jövedelmezőek a gazdaságnak, ahogy az már régebben bebizonyosodott.³ Ennek ellenére az új vezető úgy tűnik, hogy nyugati oktatásban vett részt⁴. Mindazonáltal a *LA Times* szerint, Kína teljes egészében elutasítja a nyugati reformokat és ami a demokráciát illeti a párton belül, *Kína lemarad Vietnám és az egykori Szovjetunió mögött, ahol a párt központi bizottsága kétszer visszautasította a hivatalos kinevezést a legfelsőbb posztokra, mondta Susan Shirk, a 21st Century China program elnöke a San Diego-i Kalifornia Egyetemen.*⁵

Kína végignézte a nyugati politikai modell hibáit és távol akar maradni azoktól. Az elmúlt két évtizedben Kína az egyik legerősebb politikai és katonai tényező lett világszerte, közvetlenül veszélyeztetve a kapitalizmust. Ez még jobban nyilvánvalóvá vált a pénzügyi válság kirobbanása után. Az új kínai vezetésnek változásokat kell végrehajtania az ország annak érdekében, hogy a következő évtized kihívásaira választ

¹ Ο Σι Ζινπίνγκ νέος ηγέτης του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας, Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ. *To Βήμα*, 15/11/2012.

² Ζέτα Ζήκου: Η Κίνα με την πονηρή πένα του Κίσινγκερ, *Η Καθημερινή*, 17/11/12.

³ Το Κομμουνιστικό Κόμμα Κίνας εκλέγει τους νέους ηγέτες του, Πηγή: XINHUA, AFP. *Η Καθημερινή*, 13/11/2012.

⁴ Τσάβαλος Κωνσταντίνος: Ένας ρεφορμιστής στο θρόνο του Μάο, *To Βήμα*, 18/11/12.

⁵ Barbara Demick: China's Communist Party wraps up congress with little sign of reform, *LA Times*, 14/11/2012.

tudjon adni.⁶ A görög sajtó úgy gondolja, hogy az amerikai-kínai kapcsolatok azok, amelyek az elkövetkező években a nemzetközi rendet fogják megépíteni, háborút vagy békét értve ez alatt. Azonkívül a görög és a nemzetközi sajtó is aggódik Kína titkosságá miatt.

Az a tény, hogy a politikai megjelenése és filozófiája nem széles körben ismert fokozza a bizalmatlanságot a világ többi részében, mivel nem tudható, hogy Kínától mit várjanak el. Általánosan, *Xi Jinping-et mint a kompromisszum emberét jeleníti meg a párt*.⁷ Ennek ellenére washingtoni hivatalnokok három trendről beszélnek a kínai külpolitikában. Az első (...) gondolat, hogy állandó kompromisszum van a galamb és az héja között, amely még mindig erősen működik. A második, hogy még egy erős Kína is sokat tud nyerni egy Egyesült Államokkal kialakult konfliktusból. Ennek a vonulatnak a támogatói alábbhagytak. A harmadik irány, hogy Kína sok igazságtalanságon ment át és eljött az idő, hogy követelje a helyét és hallassa a hangját a világ ügyeiben. Ennek az irányzatnak sok támogatója van a Kínai Népi Hadseregben. *Amit Xi gondol, az is fontos*. A néhány kijelentés inkább a héja oldalára állítja őt. Nacionalizmus csörgedezik a párt véreben és elvárják az elnöktől, hogy holnap kemény hangot üssön meg Japánnal a területi viták kapcsán. De hogy ez konfliktushoz fog e vezetni az Egyesült Államokkal az még elválik.⁸

Habár ezek a változások nem most rögtön fognak bekövetkezni, hanem inkább lassan, mint ahogy a kínai vezetőknek van egy tervük, amelyet 2015-ig akarnak elérni. Belső változások minden téren fontosak az államnak; jogi, társadalmi, gazdasági aspektusok sok változáson fognak keresztül menni. A szakadék gazdag és szegény között nagy és a középosztálynak tovább kell folytatnia létezését, máskülönben Kína belső gazdasága a Nyugat sorsára jut.⁹

Emellett Kínának úgy látszik eltérő nézete van a nyugatitól, hogy hogy kellene a gazdaságot és a problémákat kezelni. A *Liberation* szerint, Kína úgy tűnik, hogy igen kritikus azzal, hogy a Nyugat, miként kezeli a pénzügyi válságot és Bo Xilai, Zhang elődje azt mondta, hogy „a kapitalista országok két módot használnak, hogy megoldják a gazdasági válságot: *taszigálják a válság megoldásait* vagy exportálják a válságukat a világ többi részébe... Szerencsére, hála a mi tudományos fejlesztéseinknek mi soha nem fogunk ilyen válságot átélni.”¹⁰

A kínai vezetés pénzügyi téren

Ezen a szinten Kínának két követelése van mind a görög és mind a nemzetközi sajtó szerint. Az első, hogy megreformálja a társadalmát és a középosztályt olyan módon, hogy a szegény és gazdag közötti szakadék ne legyen túl nagy. Ez egy hatalmas piacot alakítana ki az országon belül, amely tulajdonképpen elfogyasztaná saját termékeit. Ennélfogva a termelés nemcsak a nyugati exporton nyugodna. Kína egy stabilabb gazdaságot akar létrehozni, amely közvetlenül fenyegetné az USA-t. Ezért a második célja, hogy az első helyet vívja ki a világ legnagyobb gazdaságai között és egy felismerhető erővé váljon.

Azzal, hogy megerősíti belgazdaságát, amely valójában új fogyasztók millióit jelenti, Kína egy jelentős és új piaci nyitást hajt végre. Ez azt fogja eredményezni, hogy gazdasága még jobban növekszik, ellentétben a Nyugattal, legfőképp Európával. *Robert Lawrence Kuhn, egy amerikai üzletember, aki egy hivatalos önéletrajzot írt Jiang Zeminről és közel maradt a felső beosztású hivatalnokokhoz, úgy jósolja, hogy Xi meg fogja lepni azokat, akik azt hiszik, hogy ragaszkodni fog a status quo-hoz. A nyomás Kínán, hogy egy fenntartható gazdasági rendszert alakítson ki – egy olyat, amely kevésbé nyugszik a nagy befektetéseken a hatalmas projektekbe és az exporton, inkább a hazai fogyasztáson és a magán üzleteken – arra fogja kényszeríteni, hogy hamarosan cselekedjen. “A nem-megreformálás kockázata most magasabb, mint a reform kockázata, mondta Kuhn”¹¹.*

Kína fontos és dinamikus szerepet fog játszani a világrendben, és a nemzetközi szintér változásai drasztikusak lesznek, leginkább azért, mivel a nyugatitól eltérő látásmódja van. A változás jelei már nyilvánvalóak. *A Nyugat megérti, hogy az emberek, akik 2022-re a kínai vezetőségben lesznek többen fognak követelni, mint azt a címet, hogy a “legelső gazdaság”, amely valójában hamar el is jön. Ahogy ez manapság tisztán láthatóvá vált, legfőképpen az Arab tavasz kiváltásaként a nemzetközi közösségben, nemcsak Pekingnek van más percepciója a világrend formálásában, hanem a stratégiai érdek erejének a fogalmában van meghatározva, amely még mindig nem világos a Nyugatnak. És talán Libia kapcsán az USA, az Európai*

⁶ Πουρτιζάκης Κωνσταντίνος: Ο νέος τιμονιέρης του Κινεζικού δράκου και το Σινικό Τείχος των μεταρρυθμίσεων, *To Βήμα*, 20/11/2012.

⁷ Xi Jinping, nouveau chef du Parti communiste chinois, *Liberation*, 15/11/ 2012.

⁸ Κίνα: Αμέσως μετά τις εκλογές στις ΗΠΑ η αλλαγή ηγεσίας, *Real*, 13/11/2012.

⁹ Καισαρίνης Μάρκος: Το πολιτικό σύνδρομο της Κίνας, *To Βήμα*, 19/11/2012.

¹⁰ Philippe Grangereau : A Pékin, la clairvoyance du Parti en toute «transparence», *Liberation*, 12/11/2012.

¹¹ Edward Wong: Ending Congress, China Presents New Leadership Headed by Xi Jinping, *NY Times*, 14/11/ 2012.

*Unió és alkalmi szövetségesei képesek rászedni a kínai ellenérveket, habár ők igen óvatosak, hogy ők mit tudnának a jövőben csinálni.*¹²

A nyugati gazdaság jelenleg a végét járja Kínával ellentétben, aki megpróbálja növelni gazdasági tevékenységét. Talán a legmeglepőbb példája a Nyugat kalitkába zárásának Kínával ellentétben a szerep, amelyet mostanában játszani kellett az euró-zóna válságban. Peking, mint legfőbb felvásárlója az európai adósságnak jelent meg (kínai tartalékok 25%-a van euróban), amely lehetővé tette, hogy az euro-zóna kint tartsa a fejét a vízből. Ugyanakkor Peking egy jelentős eszközre tett szert, amely azt mutatja, hogy kész használni azt bármikor, amikor szükségesnek tűnik.¹³

Kína hajlandósága nyilvánvalóvá vált a Nyugaton kialakult válság éveiben, ahogy már fentebb említettem. Kína befektetési nyitászai mind Görögországban és Európában máshol, mind maga után vonja Peking védtelenségét a válságra Európában, amely tökéletesen tükrözi egy felemelkedő szuperhatalom stratégiai ambícióit. Talán a globális pénzügyi válság lassulást eredményezett a kínai növekedésben – 7,8% 2012-ben – legfőképpen azért, mivel csökkentették az exportot a fejlett országokba, de Peking eltökéltséget mutat, hogy úgy kezelje ezt a válságot, mint egy lehetőséget. Emellett az erőfeszítés, hogy csökkentse a függését az exporttól azáltal, hogy megerősíti a belső fogyasztást, Kína zsebre tette a kezét annak érdekében, hogy elfoglaljon – alacsony költségen – kulcsfontosságú pozíciókat, amelyek ugródeszkaként szolgálhatnak a gazdaságnak, mint az első lépése a terjeszkedésnek Nyugaton és máshol.¹⁴

Ennek következtében Kínától elvárják, hogy járuljon hozzá a nyugati válságkezelésnek. Ez lesz a váz, mivel a Nyugat a legfőbb export piaca az országnak. Kínának folytatnia kell, hogy kiálljon az Egyesült Államokért és Európáért és, hogy kihajtsa a legfőbb export piacait a hitelválságból.¹⁵ Ez fog segíteni, hogy globális játékosá váljon, azon a helyen, amelyet régen az USA foglalt el. Ezért Kína minden egyes lépése felfedi valódi indítékait mind magának és a világnak is. A kínai kabinet azt mondta előző hónapban, hogy egy jelentős összegű hitelt fog nyújtani a negyedik negyedévben azért, hogy tevékenységét elősegítse és felgyorsítsa a fontos projektek felépítését. Amióta a monetáris politikát enyhítették ebben az évben, a hitel kínálat növekedett, amíg az infláció alacsonyan maradt, ezzel megengedve Pekingnek, hogy távol tartsa a további növekedési-ösztönzőket.¹⁶

Konklúzió

Kínától elvárják, hogy a következő években nemzetközi érdeklődést mutasson. A Nyugat nem tud, de próbál lépést tartani az új status quo-val. Kína és az USA a fő tengely, amely körül a teljes nemzetközi rend ki fog alakulni és a jelenlegi pénzügyi válság vége más körülményeket fog kialakítani, globálisan is. A jövőben tisztábbá válik, hogy Kína és az USA, illetve Európa közötti kapcsolatok pozitívak lesznek-e, vagy a Keleti és a Nyugati különbségeket nem lehet közös előnyökkel összekötni.

Fordította Rigó Márta

*

<http://www.southeast-europe.org>
dke@southeast-europe.org

© DKE 2012

Kedves kutató! Ha erre a tanulmányunkra hivatkozik, vagy idézi annak egy részét, kérjük, küldjön erről egy email-t a főszerkesztő részére a dke@southeast-europe.org címre. *A tanulmányt a következőképpen idézze:*

Panagiota Koutoulakou (Παναγιώτα Κουτουλάκου): *Kína új vezetése. (Fordította Rigó Márta) Délkelet Európa – South-East Europe International Relations Quarterly*, Vol. 3. No.3. (2012 őszi) 3 o.

Együttműködését köszönöm. *A főszerkesztő.*

¹² Περιμένοντας τον δράκο, *ΠΟΝΤΙΚΙ*, 8/11/2012.

¹³ Uo.

¹⁴ Uo.

¹⁵ Xi Jinping, nouveau chef du Parti communiste chinois, *Liberation*, 15/11/ 2012.

¹⁶ Reuters: Pace of Lending Drops in China, *NY Times*, 12/11/2012.